

## Tekst 3.

### Historia rekonstrukcji teatru The Globe

Pomysłodawcą odbudowy szekspirowskiego The Globe był amerykański aktor, reżyser i producent Sam Wanamaker. Na początku lat 70. powstały załóżki Shakespeare Globe Trust, organizacji zbierającej środki finansowe i kierującej rekonstrukcją teatru. W 1993 r., po latach spędzonych wytrwale na pozyskiwaniu funduszy, badaniach związanych z pierwotnym kształtem teatru w celu najwierniejszego odtworzenia oryginału i planowaniu rekonstrukcji z architektem projektu Theo Crosby, Sam Wanamaker zmarł, nie ujrawszy efektów swoich starań. Ukończenie budowy nastąpiło trzy i pół roku później.

Jak wyglądał pierwszy The Globe? Nie wiemy tego na pewno. Pewnych wskazówek dotyczących wyglądu zewnętrznego dostarczają nam panoramy autorstwa Johna Nordena i Wenceslause Hollara. Aranżację wnętrz możemy sobie wyobrażać na podstawie zachowanych relacji osób zwiedzających ówczesną Anglię, dokumentów budowlanych oraz jednego szkicu. Źródłem informacji są też zapiski znajdujące się w didaskaliach samych sztuk (np. *Henryka V*).

Wbrew temu, co sugerują ryciny, teatr nie był idealnie okrągłym budynkiem. Prace archeologiczne prowadzone w miejscu, gdzie stał budynek teatru The Rose, pokazały, że teatry elżbietańskie budowano na planie wielokąta. Odsłonięta wówczas niewielka część pozostałości The Globe pozwoliła na ustalenie kształtu i rozmiarów budynku, który zbudowany był na bazie dwudziestokąta o przekątnej 30 metrów.

W rekonstrukcji wykorzystywano techniki charakterystyczne dla XVI-wiecznej sztuki budowlanej: za-prawa powstawała według tradycyjnej receptury, a dach miał poszycie z trzciny, dokładnie takie, jak pokazywały to prace wykopaliskowe.

Jeśli chodzi o kształt sceny, musiały wystarczyć przypuszczenia. Do naszych czasów nie przetrwały żadne dokumenty dotyczące jej wyglądu. Scenę zatem odtworzono, bazując na pozostałościach innych obiektów teatralnych z tego samego okresu.

Zrekonstruowany The Globe jest dostosowany jednocześnie do wymagań XXI w. Wiąże się to głównie ze względami bezpieczeństwa, jak również stanowi ułatwienie dla występujących w nim artystów oraz pracowników sceny. Zainstalowano m.in. dodatkowe wyjście, podświetlane znaki informacyjne, wyposażenie przeciwpożarowe oraz nowoczesną maszynię sceniczną.

Chociaż rekonstrukcja próbuje być tak dalece wierna oryginałowi, jak to tylko możliwe, w dalszym ciągu jest, i prawdopodobnie pozostanie, jedynie odzwierciedleniem naszych wyobrażeń szekspirowskiego The Globe.

tlum. Agnieszki Wojciechowskiej,

[www.shakespearesglobe.com/about-us/history-of-the-globe/rebuilding-the-globe](http://www.shakespearesglobe.com/about-us/history-of-the-globe/rebuilding-the-globe)

## Tekst 4.

### Gdański Globe

Wzorowany na słynnych scenach londyńskich The Globe i Fortune teatr taki istniał w Gdańsku za życia samego Szekspira – od 1610 r. Przed 200 laty został zburzony. Teraz grupa entuzjastów, z anglistą, znawcą Szekspira prof. Jerzym Limonem zamierza go odbudować. Wszystko zaczęło się w latach 80. od ryciny, na którą przypadkowo trafił prof. Limon. XVII-wieczna ilustracja stała się punktem wyjścia do badań nad inscenizacjami Szekspira w Polsce, a w szczególności w Gdańsku. Już wówczas zjeżdżały tu trupy aktorów wędrujących przez Niderlandy i Niemcy nad Bałtyk w poszukiwaniu mecenasa. Gdańsk był jednym z najprężniejszych ośrodków kulturalnych ówczesnej Europy.

Fundacja Theatrum Gedanense dysponuje już działką w centrum miasta (kupioną za symboliczną złotówkę). Zatwierdzono też plany architektoniczne. Odbudowa teatru ma kosztować 25 mln zł. Londyński teatr budowano przez 25 lat. Mamy nadzieję, że odbudowa pójdzie nam znacznie szybciej – mówi prof. Jerzy Limon.

Jacek Melchior, *Szekspir współczesny*, „Wprost” 2002, nr 40.